

РЕЦЕНЗИЯ

на научните трудове и учебната дейност

на гл. ас. д-р Даниела Иванова Митева,
участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”
по професионално направление 3.2. Психология (Психология на
личността, Психологически измервания), обявен в Държавен вестник, бр. 103
от 23 декември 2011 г., от Варненски свободен университет „Черноризец
Храбър”

Рецензент:

Валери Стоилов Стоянов

Професор по професионално направление 3.2. Психология (организационна
психология, експериментална психология), доктор по психология
Месторабота: Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”,
Юридически факултет, катедра „Психология”

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи, постъпили
по конкурс, обявен от Варненски свободен университет „Черноризец
Храбър” - Държавен вестник, бр. 103 от 23 декември 2011 г., и на интернет-
страницата на университета, за нуждите на катедра „Психология” към
Юридически факултет. Представените по конкурса документи съответстват
на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3
за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по
конкурса е коректно спазена.

Варна * 2012

1. Общо представяне на получените материали

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент” е обявен в Държавен вестник, бр. 103 от 23 декември 2011 г., от Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” и е в област на висше образование „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.2. Психология (Психология на личността, Психологически измервания).

Рецензията е възложена по решение на Научното жури, определено със Заповед № 409 от 23.02.2012г. на Ректора на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” (Протокол № 1/04.03.2012 от заседание на Научното жури).

Единствен кандидат в конкурса е д-р Даниела Иванова Митева, главен асистент в катедра „Психология” при Юридическия факултет на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”. Подадените документи отговарят на основните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Д-р Даниела Митева предлага 10 броя научни трудове за рецензиране, във връзка с конкурса, както следва:

- Учебни помагало - 1 бр.;
- Монография – 1 бр.;
- Студии и статии в периодични научни издания – 2 бр.(една в съавторство);
- Доклади на научни конференции, или публикувани в сборници у нас и в чужбина – 6 бр. (един в съавторство).

Представените за рецензиране трудове са извън трудовете, посочени в автореферата на дисертацията за присъждане на образователната и научна степен “доктор” и се приемат за рецензиране по настоящия конкурс.

2. Данни за кандидата

Даниела Иванова Митева завършва Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, специалност „Психология”, образователно-квалификационна степен „Бакалавър”, през 2003 г., а ОКС “Магистър” през

2004 г. В периода 2006 – 2009 година е докторант на самостоятелна подготовка в същия университет. Защищава успешно докторска дисертация в Специализирания научен съвет по психология към Висшата атестационна комисия през юни 2010 г. и ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор” по психология. От октомври 2004 г. Даниела Митева е последователно асистент, старши асистент и главен асистент във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”. Водила е упражнения (експериментална психология, психологични измервания, психология на личността, педагогическа психология), а след придобиване на образователната и научна степен “доктор” и лекционни курсове по педагогическа психология и по позитивна психология. Владее и ползва свободно в научната си работа руски и английски език.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

От предложените 10 бр. научни трудове от д-р Даниела Митева за рецензиране във връзка с конкурса, всичките се приемат за рецензиране. Те са както следва:

- Монография – 1 бр.(Митева, Д. Психология на оптималното функциониране. ВСУ „Черноризец Храбър”, 2012. ISBN 978-954-715-535-0.)
- Учебни помагало - 1 бр.(Митева, Д. (2012). Учебно помагало по Педагогическа психология. Издателство Е-ЛИТЕРА СОФТ, www.e-litera.com. ISBN 978 954-2912-18-7.)
- Студии и статии в периодични научни издания – 2 бр.(една в съавторство);
- Доклади на научни конференции, или публикувани в сборници у нас и в чужбина – 6 бр. (един в съавторство).

Монографията „Психология на оптималното функциониране”, ISBN 978-954-715-535-0, е издадена от университетското издателство на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”, а учебното помагало „Учебно помагало по педагогическа психология” е издадено от издателство „Е-ЛИТЕРА СОФТ” и се намира в интернет среда, като създава възможност за

активна интеракция между обучаемите и преподавателя (www.e-litera.com, ISBN 978 954-2912-18-7).

Научната дейност на д-р Даниела Митева е посветена на изследването на значими и актуални проблеми от функционирането на човека в социалната среда. Тези научни търсения са в хармония с трансформацията в съвременната психология и пренасочването ѝ от абнормното и проблемното в психичното развитие, към търсенето на детерминантите на благополучието и оптималното функциониране на човека и развитието на личностния му потенциал.

Научната продукция на д-р Даниела Митева, с която участва в конкурса за заемане на академичната длъжност “доцент”, отговаря на изискванията за представяне на научни трудове и има принос за трансфериране на съвременните научни и научно-приложни постижения в областта на психологията и тяхното преподаване във висшето училище. В докладите, статиите и студиите, както и в монографията, са представени собствени емпирични изследвания. Систематизирани са, доразвити са и са адаптирани научни знания в областта на психологията, в следните две основни направления: психология на личността и теорията и практиката на психологичните измервания. Научните трудове на д-р Даниела Митева са написани прецизно, текстовете са развити логично и критично, като най-голямото им достойнство е заявяваната системно авторова позиция. В част от научната продукция на Даниела Митева са представени адаптации на методики за български условия, като авторът демонстрира много добри компетенции в областта на методологията на научните изследвания и психологичните измервания. Използвани са адекватни процедури по проверка на консистентната надеждност, факторната структура, валидността и тест-ретестова надеждност на личностни методики, свързани с оценка на социалната вграденост, психичното благополучие, позитивен и негативен афект на индивида. Научните трудове на д-р Даниела Митева се четат с лекота. Написани са логично, с коректно позоваване на литературните източници и в критичен дух. Достойнство на научната продукция на Даниела Митева е системната емпирична проверка на теоретично формулирани хипотези и модели, нещо, което все още е лукс в съвременната

психологическа наука у нас.

Цялостната научна продукция на Даниела Митева показва наличието на един завършен изследовател в областта на психологията, със собствен почерк в научната работа.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Преподавателската дейност на д-р Даниела Митева започва през октомври 2004 г. и продължава до момента. Има пълно натоварване в съответствие с приетия във Варненски свободен университет “Черноризец Храбър” норматив, през всичките години. В учебната дейност прилага съвременни методи на преподаване и оценяване. Разработени са адекватни презентационни материали.

Разработен е и авторски лекционен курс по дисциплината „Позитивна психология” за специалност “Психология”, ОКС „бакалавър”.

Даниела Митева работи съвместно със студенти по редица проекти. Един от докладите, изнесен на международна научна конференция, е със студент от специалност “Психология” на Варненски свободен университет “Черноризец Храбър”, а с други десет студенти от същата специалност осъществява емпирично проучване на нагласите на студентите от университета и работодатели от гр. Варна, към полагането на почасов студентски труд. Участие взема и в проект DOLCETA на Европейската комисия, Генерална дирекция „Здравеопазване и защита на потребителите”; като разработва Наръчник за обучение на обучители по проекта.

Учебното пособие (Митева, Д. (2012). Учебно помагало по Педагогическа психология. Издателство Е-ЛИТЕРА СОФТ, www.e-litera.com. ISBN 978 954-2912-18-7) се чете с лекота, понятията и теориите са представени достъпно, а текстът провокира мислене и интегриране на знанията с изученото по останали психологични дисциплини.

Цялостната ми оценка за преподавателската дейност и качествата на д-р Даниела Митева като педагог са положителни.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приносите в научните трудове на д-р Даниела Митева могат най-общо да бъдат посочени като:

- формулиране на нови идеи, концепции и подходи по актуални и значими за психологията на личността проблеми и приложението им в социалната практика;
- получаване на нови знания по третираните научни проблеми;
- създаване на инструменти за психологично измерване за български условия, свързани с проблемите на оптималното функциониране на личността в социалната среда.

В тази връзка, съществените **научни приноси** могат да се сведат до следното:

1. Предложен е критичен анализ на концепции отнасящи се до проблема за оптималното функциониране на личността в социалната среда, като е направен опит за съгласуване на доминиращите гледни точки и преодоляване на непродуктивното противопоставяне между тях (Монография №1 в списъка).

2. Разработена е авторска концептуализация за оптималното функциониране на личността в социалната среда, като интегрално проявление на заложен в генома на човешкия вид адаптивни биологични потенциали, които взаимодействат с междуличностните, социалните и културните контексти на индивидите (Монография №1 в списъка).

3. Направена е емпирична валидизация на основните теоретични модели, които се потвърждават в български културни условия, като са идентифицирани специфични за български културни условия феномени, взаимовръзки и зависимости в областта на оптималното функциониране на личността в социалната среда (Монография №1 в списъка, студия №1, статия №1, доклади № 4,5,6).

Наред с основните научни приноси се очертават и следните **научно-приложни приноси**:

1. Предложен е модел за изследване на оптималното функциониране и неговите взаимовръзки със социодемографски и личностни фактори, приложим за различни социални среди (напр. училищна, организационна среда) (Монография №1 в списъка, доклади 2, 4, 6).

2. Разработени са инструменти за измерване на аспекти на оптималното функциониране и са проверени техните психометрични характеристики (Скала за позитивен и негативен афект, Скала за психологично благополучие) и на негови важни корелати (Скала за личен контрол, Скала за социална вграденост) (Монография №1 в списъка, доклади № 1, 2, 3).

6. Оценка на личния принос на кандидата

Формулираните научни и научно-приложни приноси са изцяло заслуга на д-р Даниела Митева. В научната продукция осезателно присъства като автор, т.е. налице са критични анализи и лична позиция, която придава особено авторство на текстовете на представените за рецензиране научни трудове. Даниела Митева се проявява като завършен изследовател, със собствен почерк в изследователската работа, който борави прецизно с психологичната терминология и теории. Тези изводи стават още по-убедителни, като се има предвид системната емпирична проверка на залаганите теоретични модели. Професионалното боравене с психологичните инструменти и статистическите филтри за оценка на психометричните характеристики на тези инструменти, на взаимовръзките между психологичните променливи и различията между тях, ни убеждават още повече в качествата на Даниела Митева като научен работник.

7. Бележки и препоръки

Като рецензент нямам бележки по научната продукция, които да са от критично значение. Наличието на несъществени пропуски смятам, че не следва да са предмет на подобна рецензия и не се отразяват на цялостното

положително впечатление от научната продукция на колега, доказал своите възможности като учен и преподавател.

8. Лични впечатления

Личните ми впечатления от Даниела Митева като преподавател и научен работник са позитивни. Всеотдаен колега, който мотивира студентите и ги увлича за участие в проекти и извънаудиторни дейности, с което подобрява техните знания, навици и умения, като бъдещи специалисти в областта на психологията. Смятам, че Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” би спечелил с назначаването ѝ на академичната длъжност „доцент”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като цяло научната продукция на д-р Даниела Митева отговаря на изискванията за участие в конкурс за академичната длъжност „доцент”. Тематиката на научните ѝ занимания и качеството на научната ѝ продукция ме убеждава, че напълно би се справила с преподаването на дисциплини в областта на психологията на личността и психологичните измервания.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси, давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” да избере д-р Даниела Митева да заеме академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.2. Психология (Психология на личността, Психологически измервания).

06.03.2012 г.
гр. Варна

Рецензент:
проф. д-р Валери Стоянов